

Szerző:

Könyvtáraink a dolgozók szolgálatában

Forrás:

Telefon

Személy

Helyszín

1959. nov. 11.

Bp

Dolgozóink jó része munkája mellett tanul. A kor követelménye ez. A televízió, a lunyik korában csak az tud lépést tartani a technika és a tudomány fejlődésével, aki rendszeresen képezi magát. A tanuláshoz könyvek szükségese. Dolgozóink munka után felkeresik a könyvtárakat és kiválasztják maguknak a megfelelő szakkönyveket, tanulmányokat, amelyekre éppen szükségük van. Üzem könyvtárunkban nincs különösebb probléma, hogy melyik könyvet hol találjuk meg. De ha dolgozóink valamelyik nagyobb városi könyvtárat keresik fel, és tegyük fel, nem tudják, hogy a kívánt könyvnek ki a szerzője, vagy ki írt hasonló témáról, megakadnak. Segítségre van szükségük. Az alábbi kis tájékoztató ez akar lenni. Útmutató az olvasó számára, hol, mit, hogyan találhat meg a leggyorsabban.

A főváros nagyobb könyvtárai

Üzemünk olvasóinak tájékoztatására Kókay György elvtársat, az Országos Széchényi Könyvtár hírlaptára referens szolgálatának vezetőjét kértük meg.

— Melyek a főváros nagyobb könyvtárai, ahol dolgozóink a különböző szakirodalmat megtalálhatják? — tettük fel elsőnek a kérdést, a magas homlokú, fiatal elvtársnak.

— A szakkönyvtárak közül a legjelentősebb az Országos Műszaki Könyvtár, a Műszaki Egyetem Központi Könyvtára és az Országos Mezőgazdasági Könyvtár. Itt valamennyi jelentősebb bel- és külföldi szakkönyv, folyóirat megtalálható. A társadalomtudományi szakkönyvtárak közül a Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára a legnagyobb. Ebbe a csoportba sorolhatjuk a Központi Statisztikai Könyvtárt és az egyetemek könyvtárait. Népszerű és keresett hely még a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár.

— S aki tegyük fel, egy régi szépirodalmi könyvet akar olvasni, hol található meg a legbiztosabban? — vetjük közbe kíváncsian.

— A legjelentősebb általános jellegű könyvtárunk a budapesti Széchényi Könyvtár. Itt ugyan nem lehet hazavinni a kikölcsönzött könyvet, de megtalálható az első Magyarországon megjelent könyvtől napjainkig csaknem a teljes magyar irodalom. Az olvasótermekben nyugodt körülmények között jegyzetelhetnek, tanulhatnak olvasóink.

Kókay György elvtárs fegyelmezett nyugodtsággal rendszerezi gondolatait. Vilá-

gosan, közérthetően beszélt, hogy mindenki egyszerűben rátalálhasson útmutatásai alapján a Széchényi Könyvtárban keresett könyvre.

— Úgy tudjuk, hogy az ország legnagyobb könyvtára a Széchényi Ferencről elnevezett könyvtár. A külföldi irodalmat is megtalálhatjuk itt?

— Éppen ez a mi könyvtárunk különlegessége. Csak a Magyarországon megjelent sajtótermékeket találhatja nálunk az olvasó, azokat azonban szinte teljes egészében.

— Külföldön is van hasonló jellegű könyvtár?

— Igen. Többet is ismerünk. A legnagyobb talán a moszkvai Lenin könyvtár és a londoni British Muzeum.

Az első pillanatban elcsodálkoztunk Kókay elvtárs szavain, hogy csaknem valamennyi Magyarországon eddig megjelent sajtótermék, itt, együtt található. Mintha megérezté volna kételkedésünket, mosolyogva hozzá tette:

— Talán hihetetlennek hangzik, de így van: a magyar irodalom kincsesládájának csaknem teljes értékű birtokosai vagyunk. Az ún. „köteles példány törvénye” szabályozza, hogy minden nyomdatermékből egy-egy példányt megkapjon a könyvtár. Így lehetett elérni, hogy szinte a teljes magyar anyagot össze tudtuk gyűjteni.

Hogy található meg a keresett könyv?

— Ennyi temérdek könyv között bizonyára nehéz az eligazodás, vagy valamilyen rendszer alapján szakosítják a könyveket?

Kókay elvtárs mély lélegzetet vett. Úgy látszik, nem lehet egy-két szóval elmondani a Széchényi Könyvtár katalógus rendszerét.

— Sok olvasót érdekel, hogy ebben a könyvrengetegben hogyan találjuk meg pillanatok alatt a kért könyvet. Dewey amerikai könyvtárosé az érdem. Ő dolgozta ki azt a rendszert, amelyet ma már nemzetközileg is elfogadtak és a világ valamennyi nagyobb könyvtárában használnak. Dewey 10 csoportra osztotta a tudományokat, majd azokat újabb 10 alcsoportra, s az alcsoportokat még tovább bontotta, újabb 10 csoportra. Egy egyszerű példa: Az 5-ös főcsoportba tartoznak a természettudományokkal foglalkozó művek. Az ehhez a témakörhöz tartozó szakkönyveket 1—9-ig besorozta a főcsoport tizedes rendszerébe, így: 51. matema-

tika, 52. csillagászat, és így tovább, egészen 59-ig.

A fiatal könyvtárosból árad a szó. Szívesen, szeretettel beszél szakmájáról. Bizony alig tudjuk követni gondolatmenetét. S ha már itt tartunk, érdekelne, hogy tudja az olvasó a gyakorlatban megtalálni a keresett könyvet.

— Ha ismerem az író és a könyv címét, melyik katalógust kell fellapoznom? — érdeklődünk.

— Ez a legegyszerűbb eset. Csak a betűrendi katalógust kell megnézni, de az sem probléma, ha nem tudják a szerzőt, csak a témát mondják meg. A szakkatalógus mellett betűrendes katalógus van, ennek segítségével könnyen rátalálunk a kívánt műre.

1780-tól napjainkig

— Milyen hírlapokat találhatunk a hírlaptárban? — jól-lehet, dolgozóink éppen valamelyik lapban megjelent cikkre kíváncsiak.

— Az összes magyar nyelvű hírlapot megtaláljuk. Még a plakátokat, apró nyomtatványokat is. Rát Mátyás „Hírmondójától” a Népszabadságig minden napi- és hetilapot, sőt a megyei újságokat is megjelenési hely szerint.

— Persze, itt bizonyára már nehezebb a tájékozódás?

— Ha ismerjük a lapot, amelyben a keresett cikk megjelent, akkor csak a betűrendes katalógust kell megnézni. Ha nem tudja az illető, hogy bizonyos témáról melyik folyóiratban jelent meg a cikk, akkor a szak-, vagy a földrajzi katalógus segíti útba. Az utóbbi 10 évben még a folyóiratokban megjelent cikkeket is feldolgoztuk az író, a megjelenés időpontja, és a folyóirat nevének megjelölésével. Erről a hírlaptár cikk-katalógusa ad részletes tájékoztatást.

Úgy éreztük, hogy mindent megtudtunk már, de Kókay elvtárs mintha csak most kezdene ismertetését, folytatja:

— Sőt a megjelent könyveket is nyilvántartja bibliográfiánk. „Magyar bibliográfia” címen havonta jelenik meg a Széchényi Könyvtár kiadásában a legújabb könyvek jegyzéke, amely 1946-ig visszamenően tartalmazza a megjelent könyveket és a jelentősebb cikkeket is.

Megköszöntük Kókay elvtárs részletes útmutatóját és tanulni vágyó dolgozóink számára a hasznos tájékoztatót.

(gregon)

027

1959